

..... [p1]

Val-St Lambert

Beste Heer,

- dit opstelleken over classieke taal en dialect,¹ komt van nen caplaen uit Luik, (Timmermans,) van Ste Croix,² die in 't geheel geen overvlieger en is.

Een domme Pedant en anders niets, die gaar geen boeken en heeft, als Kramers en Devries, die over taal spreken.

Een vent, dien men met eenige kleine vraagskens over taal en dialect enz. zeker heel en al vastzit.

Een geboren Maaseyckeneer, maar zoo verhollandscht dat hij, bij 't overnemen in den Salesius-Bode, de opstellen van nen [Hollandsche] Limburger,³ die nog al wat volks-uitdrukkingen gebruikt, verhol-

..... [p2]

landscht. - Nu dat heeft men hem voor 't vervolg verboden. -

Goed als alleman dat wist.

Maar

't Staat in den Salesius-Bode gedrukt, en 't krijgt daardoor een zeker gewicht bij priesters en leeken.

.....

- 1 [Marie Hubert Timmermans], Dialect en volkstaal, In: De Salesius-Bode: 8 (10 december 1887) 50, p. 795-796. Het is een spottend en polemisch artikel gericht tegen 't Daghet in den Oosten. Timmermans bespot er de taalparticularistische opvattingen van 't Daghet in den Oosten. Hij hekelt het willekeurig opnemen van dialectwoorden en archaïsmen als zogenaamd "echte" Vlaamse taal, evenals het negeren van vaste spelling- en grammaticaregels. De opgesomde voorbeelden, waaronder 'darren' voor durven, dat ook in de prospectus van 't Daghet in den Oosten werd opgenomen - dienen om deze taalpraktijk als kunstmatig, verouderd en nodeloos versplinterend voor te stellen. Daartegenover pleit Timmermans voor een meer uniforme algemene schrijftaal.
- 2 Van 1877 tot 1887 was Marie Hubert Timmermans onderpastoor van de Heilig Kruiskerk in Luik. Zijn benoeming tot aalmoezenier van het bejaardentehuis van Vertbois in Luik was op 28 januari 1887. Blijkbaar was Lenaerts hiervan niet op de hoogte.
- 3 De identiteit van de 'Hollandsche Limburger' kon niet worden vastgesteld. De aanduiding 'F.C., pr.', die onder verschillende artikelen in de Salesiusbode voorkomt, verwijst vermoedelijk naar deze persoon. Daarnaast nam Timmermans enkele bijdragen over uit het *Sint-Josephsblad*, weekblad voor h. familiën, katholieke verenigingen en huisgezinnen, dat verscheen onder de hoge bescherming van de bisschoppen van Roermond en 's-Hertogenbosch en waarvan de redactie in handen was van H. Barthels. Ook werd een bijdrage overgenomen uit de *Pius-Almanak*, het jaarboek van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland.

Mij dunkt

1° Wordt er niet op geantwoord,⁴ iedereen zal veronderstellen dat ons stelsel onverdedigbaar is - en 't zou jammer zijn bijzonder voor de Studenten, moesten ze zoo iets peinzen.

2° Wordt er al te eenvoudig op geantwoord, al te kinderlik, wij zullen tegenover zijne spotternij staan als een schoolkind, met het klaksken in de hand, voor zijnen schoolmeester.

..... [p3]

Wat zijt gij van gevoelen dat het beste ware:

of

hem alleenelik wat voor den gek houden, en hem daarna een ernstig antwoord beloven voor nen anderen keer als hij eens ernstig zal aangevallen hebben.

of

hem eenige uit leggingen vragen over zijnen opstel b.v. wat is classieke taal? wat dialect? Hoe bewijst ge dat de aangehaalde ww. enz. geslacht, taal- en spelregels onmeedoogend schenden? - enz.

En hem daarop een ernstig antwoord beloven. - Dat wij hem N.B. nooit zullen hoeven te geven, omdat hij zeker niets bewijzen kan van allen zijnen blaai.

..... [p4]

Komt er geen antwoord, de H. Timmermans zal zeker voortgaan met ons aan te vallen, en dan zullen we toch eens moeten spreken.

Uw ootmoedige dienaar en Vrind

LWJ Lenaerts

.....

4 Dit gaat over een mogelijke tegenreactie in 't Daghet in den Oosten op het 'opstelleken over classieke taal en dialect' van Timmermans.

Een late reactie op de aanvallen van Timmermans volgt in: Vrijheid-Blijheid. In: 't Daghet in den Oosten: 8 (1892) 3-4, p. 24-30.

caplaen te Val-St Lambert⁵

(Loiiker⁶ gouw)

[*Naschrift*] Over eenigen tijd had hij ook 6 regels over ons: “dat wij taal uit de 12ste en 13ste eeuw schreven, dat we den toren van Babel heropbouwden, en ons dannog uitgaven als 't licht, de zonne van 't [*vlaamsche*] land.”⁷ Maar dat weet ge!

.....

5 Jakob Lenaerts werd in 1886 aangesteld als kapelaan van Val-Saint-Lambert.

6 Luiker.

7 [*Marie Hubert Louis Innocent Timmermans*], Onze Taal. In: De Salesius-Bode: 8 (15 oktober 1887) 42, p. 669-670. Polydor Daniëls vat de inhoud van dit artikel samen in zijn [brief van 01/11/1887 aan G. Gezelle](#) o.m.: “Wij kunnen - men vergeve ons onze eenvoudigheid! - wij kunnen maar volstrekt niet begrijpen wat voordeel de Vlaamsche beweging kan trekken uit het gewoel en gewar der voorstanders van de zoogezegde volkstaal, die graag onze taal tot de taal van de 13e of 14e eeuw zouden willen terug brengen, of in elk kanton, misschien wel in elke gemeente, een dialect invoeren? Dit moge eene heropbouw van Babel's toren zijn; iets anders ontwaren wij niet in dat taalbederf, al geeft men voor een gloriezon aan de oosterkim te doen verrijzen. (Dees leste is onderstreept in den Bode) “. De redactie van 't *Daghet in den Oosten* wilde een tegenaanval publiceren. In zijn [antwoordbrief aan Polydor Daniëls](#) adviseert Guido Gezelle om niet op de aanval te antwoorden en gewoon voort te doen, want met de volkstaal gaat het goed.

Een late reactie op de aanvallen van Timmermans volgt dan toch in: *Vrijheid-Blijheid*. In: 't *Daghet in den Oosten*: 8 (1892) 3-4, p. 24-30.

Briefbeschrijving

Verzender	Lenaerts, Leonard Willem Jakob
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	[10-31/12/1887]
Verzendingsplaats	Val-Saint-Lambert
Annotatie	Jaartal 1889 van de notitie is fout; datering gereconstrueerd op basis van de brieftekst: gaat over aanval op 't Daghet in den Oosten van 10/12/1887 door Timmermans in de Salesius-Bode (brief nr. 6091 volgt op deze brief) ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Jaartal 1889 van de notitie is fout; datering gereconstrueerd op basis van de brieftekst: gaat over aanval op 't Daghet in den Oosten van 10/12/1887 door Timmermans in de Salesius-Bode (brief nr. 6091 volgt op deze brief) ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 135 mm x 105 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.), idem rechts: 1889 (potlood)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6089

Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.12369
IIIF-manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/f0ba5c4b1fcec72c04e9b1e65849f09e1de9b2fa/manifest

Inhoud

Incipit	dit opstelleken over clas-
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	[10-31/12/1887], Val-Saint-Lambert, Leonard Willem Jakob Lenaerts aan [Guido Gezelle]
Editeur	Michael Gijbels; Peter Debaets; Marc Carlier (research); Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent

Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
